

Tanker efter en rejse

Under en rejse til Ghana var jeg heldig at få lov til at besøge steder og mødes med folk, der arbejdede med gadebørn eller var ansat på psykiatrisk hospital. Det har sat gang i mange eftertanker.

De folk, der arbejdede med gadebørn, havde forsøgt at gøre centraladministrationen opmærksom på omfanget af problemet bare i hovedstaden Accra. Det havde været uhyre svært, fordi, som de sagde, hvis man erkendte problemet, ville man også være forpligtet til at gøre noget ved det.

Nogle af dem havde etableret et hus med overskriften: Street Girls' Aid. De var optaget af at bryde med ideen om, at børn, der lever på gaden og altid har gjort det, ikke har drømme om noget andet, og at de "bare" forsøger at overleve. De var passioneret optaget af et opsøgende arbejde med en stor aktionsradius, der insisterede på at nå længere ud og dermed tage favntag med selve de livsvilkår, som især piger, der var gravide, med små børn eller på andre måder særligt udsatte, levede under.

Medarbejderne var opmærksomme på, at livet på gaden med dets særlige fællesskab kunne opleves attraktivt, fordi pigerne basalt set ikke kendte til andet. Hen ad vejen, på gaden og i huset lyttede de til pigernes drømme, gav dem mulig-

hed for at få nye hverdags erfaringer med skole og værksteder og åbnede for snakke om de første skridt hen imod det liv, de ønskede. Hverdags erfaringerne og det at tale om drømmene gav pigerne en unik mulighed for at forankre – og forankre igen og igen – deres drømme, i takt med at de fik nye oplevelser, nye erfaringer og ny bevidsthed om sig selv og egne muligheder. Efterhånden samarbejdede de også om at skabe mulighed for, at pigerne, efter et ophold i huset, kunne blive genforenet med deres familie eller andre, der var betydningsfulde.

Til sidst spurgte jeg lederen, om hun kunne forestille sig stedet blive overtaget og finansieret af offentlige midler. Hun smilede stort, ville ønske det, men var overbevist om, at det aldrig ville ske. Alt arbejde var finansieret af fonde.

Rundt om mangfoldigheden

Senere besøgte jeg et psykiatrisk hospital. Her var psykiatere og psykologer klare i deres visioner for deres fagområde, men manglede ressourcer. En ny psykiatrilov var blevet vedtaget, som radikalt skulle ændre på de forhold, jeg så under besøget, hvilket også var tiltrængt. Problemet var igen penge – også her kiggede de langt efter "Bill Gates Fond" eller andre erstatninger for det, som det offentlige ikke betalte.

Ghana har igennem en årrække opbygget traditioner for velfærd bygget op om initiativer taget af religiøse organisationer eller humanitære NGO'er. Det har skabt mangfoldighed i indsatsen, men også rejst spørgsmål, der handler om det samfundsmæssige ansvar for de mest udsatte. Tal på 70.000 gadebørn blev accepteret, men fortsat uden konkrete handlinger fra myndighedernes side.

I Danmark er vi tilsyneladende havnet i et særligt paradoks. På mange måder udfordres den danske velfærdsmodel. Det skal være effektivt og strømlinet. Krav om at passe ind. Kvalitetskontrol. Leve op til krav og forventninger. Ikke meget plads til at opbygge relationer, ikke plads til passionen, til at få drømmene i spil og gå utraditionelle veje, hvor nye fællesskaber kommer til at bære. Alt i alt mindre og mindre af den mangfoldighed, Danmark har været kendetegnet ved. Samtidig med at individualiteten fremhæves og prises, er det tilsyneladende sådan, at der bliver strammere regler for at udfolde denne individualitet. Nogle kalder det disciplinering.

Tænk hvis alle i Ghana skulle rette ind efter ideen om, at gadebørn ikke har håb om en anderledes fremtid. ■

*Søren Hertz, børne- og ungdomspsykiater
Metalog*

KLUMMEN (LAT. COLUMNA)

Psykolog Nyts klummetekster skrives på skift af seks personer, som har fået frie hænder til at ytre sig om tendenser i det moderne liv og samfund. Skribenterne repræsenterer vidt forskellige fagområder – og opgaven lyder ikke på at skrive om psykologi.